

Agresja rówieśnicza – jak działać żeby skutecznie przeciwdziałać?

Jacek Pyżalski

Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu

Poznań 29.10.2014

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

1. Rozumienie zjawiska

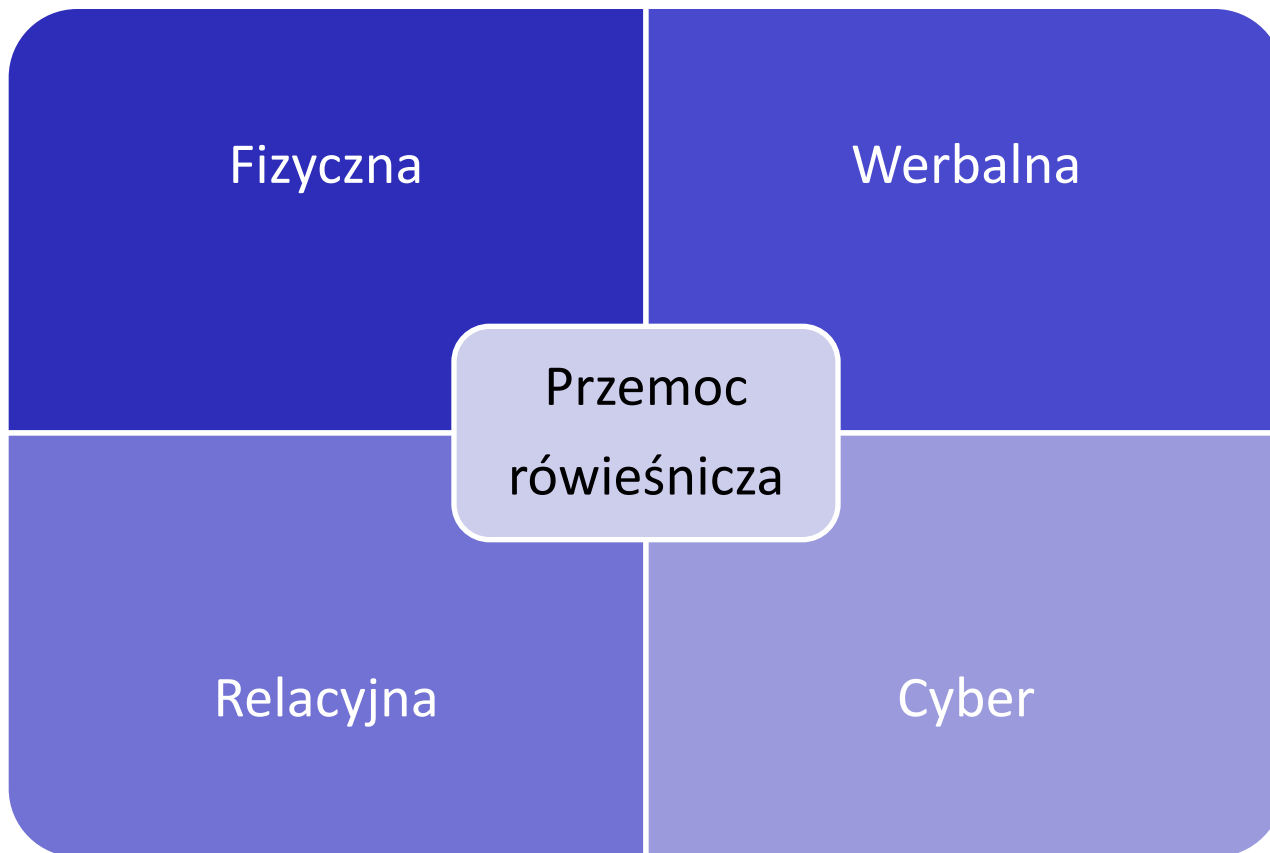
Jaka często jest?

Traktowanie zjawiska przemocy rówieśniczej jako jednorodnego problemu

Jaka powinna być?

Rozróżnianie poszczególnych sposobów realizacji i cech formalnych (bullying)

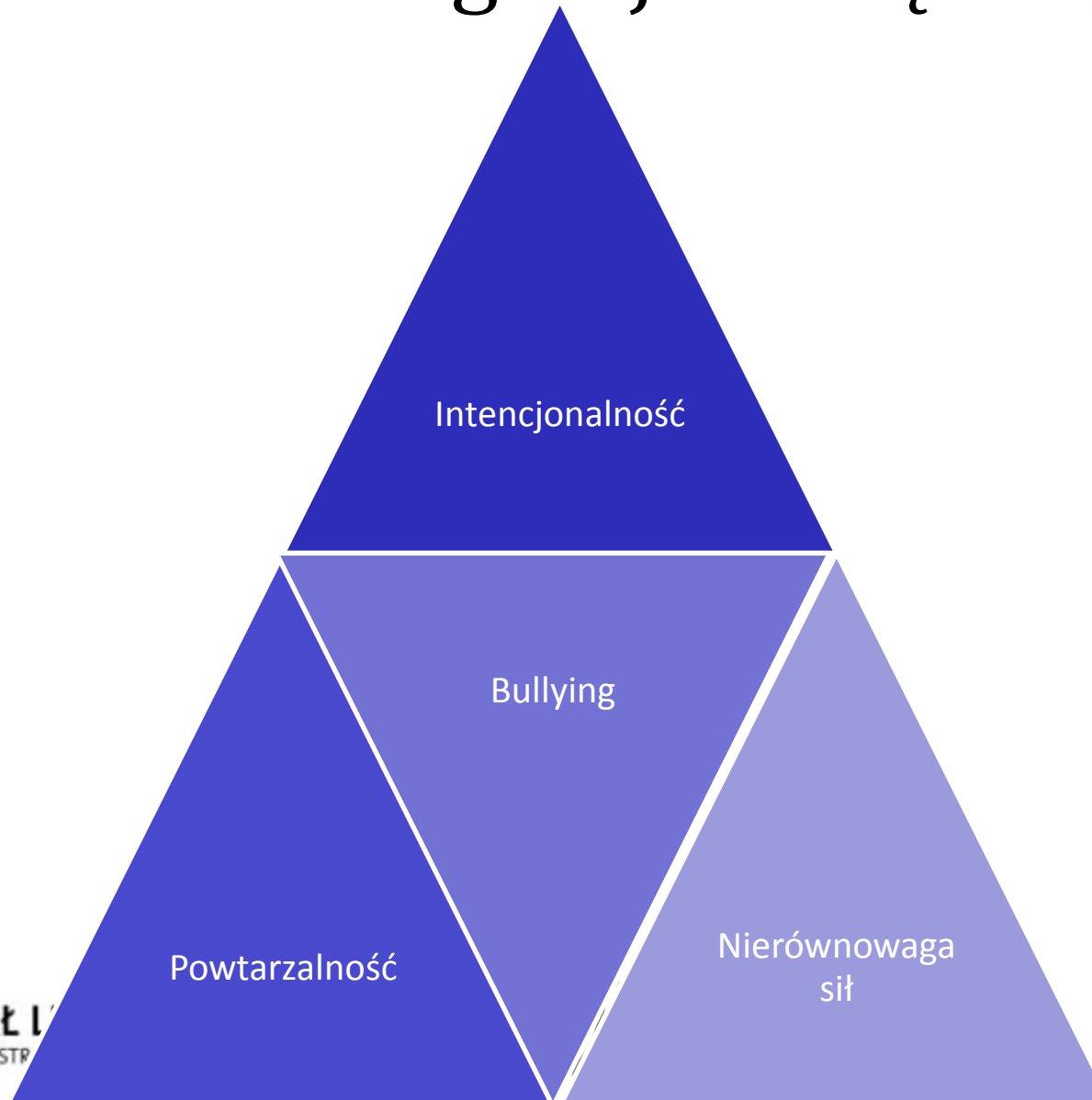

Silne powiązane z tradycyjnymi przyczynami – Gimnazjaliści 2010

Bullying	Cyber Niezaangażowany	Cyber Sprawca	Cyber Ofiara	Cyber Sprawco-ofiara
Niezaangażowany	829	68	26	12
%	88,66%	7,27%	2,78%	1,28%
Sprawca	287	239	14	31
%	50,26%	41,86%	2,45%	5,43%
Ofiara	156	22	51	17
%	63,41%	8,94%	20,73%	6,91%
Sprawco-ofiara	159	86	51	65
%	44,04%	23,82%	14,13%	18,01%

Nie każda agresja to nękanie

2. Rozpowszechnienie

Jaka często jest?

Przesadzone przekonania nt. skali, zarówno na poziomie makro, jak i mikro (skrajne od powszechności po brak problemu)

Jaka powinna być?

Działania w oparciu o rzeczywiste dane zarówno na poziomie populacji generalnej, jak i konkretnych środowisk

3. Różne grupy

Jaka często jest?

Jaka powinna być?

Traktowanie przemocy rówieśniczej jako funkcjonującej tak samo w różnych grupach

Znajomość jakościowych i ilościowych różnic (płeć, etapy rozwojowe, specjalne potrzeby edukacyjne)

4. Aktorzy

Jaka często jest?

Jaka powinna być?

Koncentracja na diadzie : sprawca-ofiara

Szersze rozumienie ekologii przemocy
rówieńniczej: zainteresowanie wszystkimi
członkami grupy, przede wszystkim świadkami

Przykład

- MOPR
- Część warsztatu – co bullying daje sprawcom?

5. Podejście do sprawcy

Jaka często jest?

Potępienie, rozliczenie

Jaka powinna być?

Wsparcie, praca wychowawcza a czasami terapeutyczna ze sprawcą

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Jak pracować ze sprawcą?

- Grupa? Pojedyncze osoby? Raz? Wiele razy?

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

6. Moment działania

Jaka często jest?

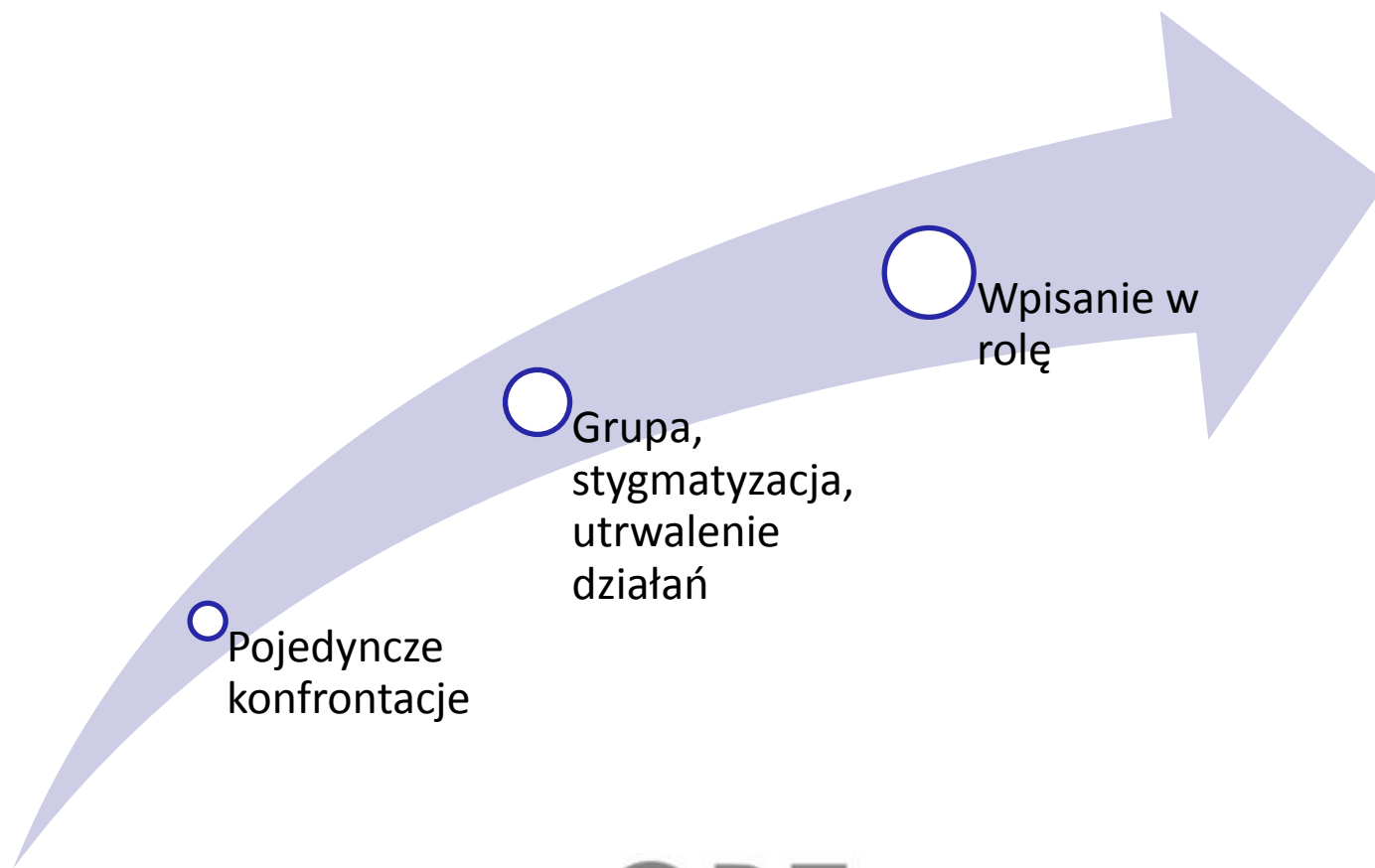
Koncentracja na działaniach naprawczych, interweniowanie, gdy agresja rówieśnicza wystąpiła

Jaka powinna być?

Koncentracja na działaniach zapobiegawczych, tj. budowanie zespołu klasowego, norm grupowych

Bullying jako proces

Co robimy nim się bullying zacznie?

- Jakie mamy pomysły na nową grupę?
- Zasady klasowe?

7. Typ działań

Jaka często jest?	Jaka powinna być?
Działania prawne/kontrolne/monitorujące	Działania wychowawcze, profilaktyczne (szczególna rola pozytywnej profilaktyki)

8. Rola nauczyciela

Jaka często jest?

Nauczyciel kontroler, „policjant”

Jaka powinna być?

Nauczyciel wychowawca dysponujący profesjonalną wiedzą jak radzić sobie z problemem przemocy rówieśniczej (także wtedy, gdy nie wystąpiła)

Przykład

- Znajomość mechanizmów: stygmatyzacja, dysonans poznawczy, błędne koło

9. Wykonawcy działań

Jaka często jest?	Jaka powinna być?
Nauczyciele, wychowawcy	Szersze działania środowiskowe: zaangażowanie rodziców/opiekunów i samych młodych ludzi. Korzystanie ze wsparcia innych profesjonalistów

10. Charakter działań

Jaka często jest?

Jaka powinna być?

Działania akcyjne: kampanie, konkursy, eventy

Codzienna praca wychowawcza

11. Przemoc rówieśnicza a inne zjawiska

Jaka często jest?

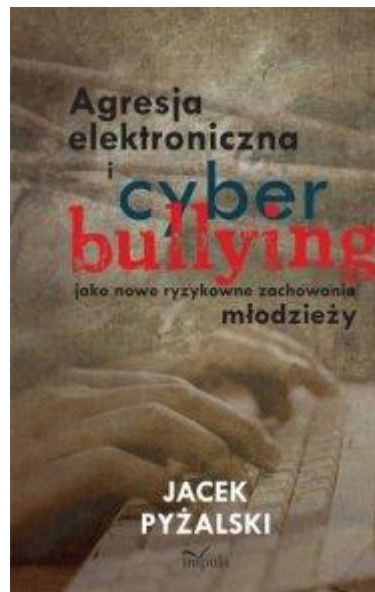
Traktowanie przemocy rówieśniczej jako wyizolowanego zjawiska

Jaka powinna być?

Przemoc rówieśnicza rozumiana w kontekście innych szerszych zjawisk, tj. klimat szkoły, zarządzanie klasą, itd.

www.jacekpyzalski.pl

R!BUSD

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

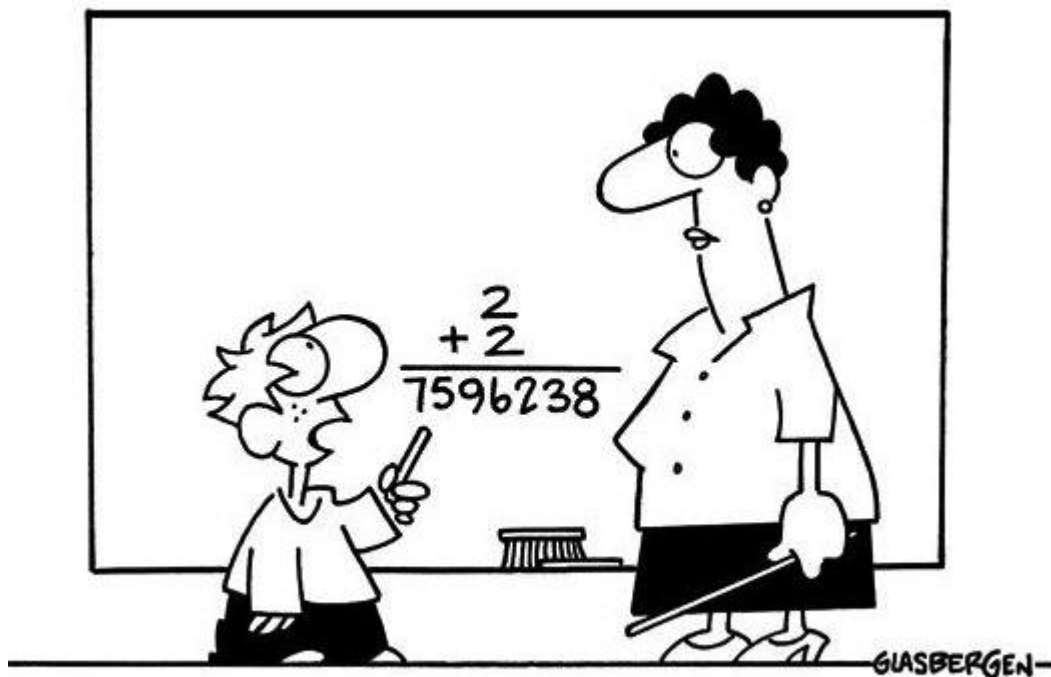

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

W coraz bardziej skomplikowanym świecie, stare pytania wymagają czasami zupełnie nowych odpowiedzi

Copyright 2005 by Randy Glasbergen. www.glasbergen.com

“In an increasingly complex world, sometimes old questions require new answers.”

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

